

Bjarne lämnar förbundsstyrelsen efter 16 år

- » **Porträttet: Palle Hansen**
- » **Förtroendevalda och personal – vem gör vad?**
- » **Matsal och gym signalerar nytänk**

Årets avtalsförhandlingar börjar bli klara. Arbetsgivarna gick ut stenhårt med krav på låga eller inga löneökningar och definitivt inget extra åt de som tjänar minst.

Dessutom ville de inskränka vår frihet genom att få rätt att kräva arbete på lördagar och förlägga sommarsemestern till maj eller september utan kompensation.

Men trots hårt motstånd från arbetsgivarna har vi nått överenskommelser som kommer att ge reallöneökningar. Och dessutom en rejäl satsning på de som är lägst avlönade.

Inom industrin bygger vi också vidare på möjligheten att gå i delpension. Alla ska ha möjlighet att få njuta av sin pension utan att vara helt utslitna efter ett hårt arbetsliv.

Men fortfarande råder den orättvisa som Alliansen införde där arbetsgivarna har rätt till skatteavdrag för avgiften till arbetsgivarorganisationerna samtidigt som

ORDFÖRANDE HAR ORDET

löntagarna inte har avdragsrätt för fack- och a-kasseavgift.

Det bör regeringen åtgärda så snart som möjligt. Den svenska modellen bygger på att arbetsmarknadens parter tillsammans sätter nivåerna på löner och villkor på arbetsmarknaden. Då ska också förutsättningarna för parterna vara jämlika även när det gäller avdragsrätten för medlemsavgiften.

Som fackligt engagerad skulle jag välkomna ett sådant förslag i höstens budget.

Cristina Hjalmarsson

Marie ny förbundsordförande

Marie Nilsson fick kongressens stöd och blev ny förbundsordförande. Marie Nilsson är 53 år och kommer från Stenungssund. Där bor hon fortfarande när hon inte arbetar i Stockholm.

– Det känns stort och hedrande, säger Marie.

När vi undrar vilka frågor hon ser som avgörande för IF Metall framöver svarar hon:

– Framtidens industrijobb! Vad behöver medlemmarna för kompetens för att vara anställningsbara? Och vad krävs för att svensk industri ska förbli konkurrenskraftig?

– Och organisering naturligtvis. Att få fram nya förtroendevalda på arbetsplatserna. Det är det som bygger styrkan för att teckna bra centrala avtal.

Bjarne Rasmussen, tidigare ledamot i IF Metalls förbundsstyrelse, tror att Marie Nilsson som ordförande kommer att innebära ett annorlunda ledarskap.

– Genom sin ledarstil får hon människor med sig genom att prata med dem och det är det jag tror kan bli nytt för många som är vana vid en annan typ av kultur.

– Hon är en ”doer”, där ligger hennes styrka, säger han.

Marie har suttit i förbundsstyrelsen sedan 2000. Först i Industrifacket och därefter i IF Metall efter sammanslagningen 2006. År 2013 blev hon enhetschef för organisationsenheten på IF Metall och 2014 började hon uppdraget som vice ordförande.

Hon har även haft andra uppdrag, bland annat i styrelsen för Industrianställda i Norden, LO:s styrelse och representantskap, styrelsen för AMF och IndustriAll Europe Trade Unions styrelse.

Cristina Hjalmarsson

»En röst på SD hotar din ekonomi«

Vad är våra fackliga verktyg; medlemmar, kollektivavtal, lagar och EU-direktiv? Vad ser vi som hot mot en bra facklig verksamhet.

De arbetsrättsliga lagarna är en förutsättning för att förtroendevalda ska vara det skarpa verktyg som skapar goda förutsättningar för arbetskamrater vad gäller arbetsmiljö, starka kollektivavtal samt övriga villkor på våra arbetsplatser.

Mellan åren 2006-2014 gick den moderatledda högerregeringen till attack mot oss löntagare. Med majoritet i riksdagen klubbade man igenom och beslutade om sänkningar av taket i a-kassan. Man tog beslut om ändringar i LAS (lagen om anställningsskydd) så att arbetsgivare fick anställa obegränsat antal visstidsanställda i 24 månader utan förhandling. Allt detta

LEDARE

var försämringar för våra medlemmar och gjordes av en högerregering ledd av moderater.

Många av våra medlemmar idag sympatiserar med Sverigedemokraterna. Detta troligen främst på deras ställning i invandrarfrågan. Men är de medvetna om att en röst på Sverigedemokraterna faktiskt hotar deras egen ekonomi och att de riskerar försämrade villkor på sina arbetsplatser? Att en röst på SD är en röst på Kinberg-Batra, Bush-Thor och Annie Löf?

Lena Dahlsberg

Vi gör en pudel...

Förtydligande angående reportage om NCC-grusgruppen i nummer 1. I texten står det att tjufyfyra lastbilar återkommer fyra gånger dagligen. Den rätta formuleringen ska vara 16 lastbilar dagligen.

BESÖK VÅR HEMSIDA!

Du finner information om vår verksamhet på avdelningen, kontaktinformation, blanketter med mera.
www.ifmetall.se/avd19

Jonas kan göra "tummen upp" för fritidsförsäkringen

Medlemsolycksfall fritid är en försäkring som ingår i ditt IF Metall-medlemskap. Jonas Stenberg fick ersättning genom denna försäkring.

Jonas Stenberg, här tillsammans med Ulf Skoog och Peter Olsson visar tummen upp för Ulf Rådesjö, försäkringsansvarig på avdelningen.

Jonas skadade tummen på fritiden och fick åka till vårdcentralen och se några stygn. Han anmälde skadan till Folksam och vips satt det pengar på kontot.

– Glöm inte bort att anmäla fritidsolycksfall till Folksam, säger Ulf Rådesjö. Det är en försäkring som ingår i ditt medlemskap och som oftast glöms bort.

Text: Ulf Rådesjö

Bild: Lars-Olov Andersson

Ulf Rådesjö, Peter Olsson, Ulf Skoog och Jonas Stenberg.

Markku Elvreius, Nobel Biocare

Markku nytt skyddsombud

Vad tyckte du om kursen Bättre Arbetsmiljö?

– Väldigt lärorikt och mycket man inte kände till. Det var också väldigt bra föreläsare vid varje tillfälle, med arbetsmiljöverkets representant som höjdpunkt på kursen. Det är också intressant och lärorikt att träffa så många skyddsombud från olika företag.

Varför vill du vara skyddsombud?

– Anledningen till att jag tackade ja och vill jobba som skyddsombud är att kunna påverka vår arbetsmiljö, både den fysiska och den psykosociala

arbetsmiljön.

Vilket arbetsmiljöproblem måste ni arbeta bort på företaget?

– Det är främst den psykosociala delen som vi behöver lägga störst fokus på just nu.

Vilken utbildning är mest angelägen för dig som skyddsombud?

– Redan i morgon den 12 maj är nästa utbildningstillfälle en skyddsombudsträff. Sen blir väl nästa utbildning Agera nästa vår, så det ska bli intressant hoppas jag.

Text och bild:

Åke Andersson

Coop Forum fick »Årets känga«

LO-distriktet Örebro-Värmland hade årsmöte och delade ut sin utmärkelse "Årets känga" för 2017 till Coop Forum Marieberg Örebro.

Detta för deras sätt att göra arbetslivet lite otryggare. De har visat vägen även för andra oseriösa arbetsgivare hur man kan gå tillväga för att runda Lagen om anställningsskydd (LAS) genom att plocka bort delar av anställningen. Under parollen #Sluta_hyvla samlades deltagarna för att visa sitt stöd.

Text och bild: Jonas Bergkvist

Matsal och gym – kombinati

De nya ägarna vid PartnerTech Karlskoga AB har satt sina spår. Produktiviteten har ökat med fina 20% genom att man arbetar smartare men inte direkt snabbare. Företaget ser ut att gå en ljusare framtid till mötes.

Nyblivna klubbordförande Minna Höjer, VD Magnus Blomgren samt teamledare Andreas Petersén tar emot oss på PartnerTech Karlskoga AB.

Vi sätter oss ner i den alldeles nybyggda personalmatsalen, där alla anställda äter. Ingen uppdelning som förr, då arbetare och tjänstemän åt var för sig.

Matsalen är en av delarna som ingår i företagets nya tänk i personalfrågor

Ett annat är gymmet. Det är väl inte alla i Karlskoga som har sjöutsikt över Möckeln när man tränar. Det har man här.

Magnus igen:

– Om personalen mår bra, mår företaget också bra. En enkel ekvation kan man anse, men det ligger mycket jobb bakom det.

Små förändringar som gör att man arbetar tillsammans, alla drar åt samma håll oavsett om man är VD eller någonting annat.

Historiskt var namnet på företaget Saab Bofors Dynamics och i början av 2000-talet slog man ihop sig med PartnerTech i Storfors (BMAB) och PartnerTech Karlskoga (Ajo) och bildade PartnerTech. Under åren som gått har man som många andra företag i industrin svajat fram och tillbaka.

– Oro har funnits över arbetstillfällena och hur framtiden ska se ut. Ett finskt företag köpte koncernen 2015 och lade ganska snabbt ut det till försäljning igen.

2016 kom dagens ägare in i bilden. Tyvärr blev det ett varsel från redan start, men nu är känslan mer positiv.

Idag är antalet anställda i Karlskoga 91 kollektiva och 26 tjänstemän.

Legotillverkning åt försvaret, olja, gas, hydraulik är företagets nisch.

De största kunderna är SAAB Dynamics och BAE Systems. Men man sneglar också på andra marknader, såsom fordonsindustrin, som går riktigt bra just nu.

Man håller på att införa Lean (produktionssystem). Det ser vi prov på när vi går runt i lokalerna.

En del maskiner flyttas, det gör att man kan sköta om fler arbetsuppgifter utan att springa runt i hela fabriken. Detta medför även ett ökat produktionsflöde genom verkstaden.

Man har även rekryterat en ny personalchef och det är också ett led i företagets nya strategi.

De nya ägarna har satt sina spår, man har ökat produktiviteten med fina 20%. Vi får den uppfattningen att man arbetar smartare men inte direkt snabbare.

PartnerTech Karlskoga AB ser ut att gå en ljusare framtid till mötes.

Text: Kristina Christensen

Bild: Ari Tiuraniemi

VD Magnus Blomgren, teamledare Andreas Petersén och klubbordförande Minna Höjer.

Minna Höjer klappar om f.d klubbordföranden "Totto" Bergqvist.

on som signalerar nytänk

Blerim Fetahu och Ali Ashori.

Blerim Fetahu tränar i det nya gymet.

Tommy Eriksson mäter in verktyg i mätmaskinen.

Caroline Alm.

Torbjörn Karlsson.

Porträttet

PALLE HANSEN

Ålder: 54 år, Född i Ølstykke utanför Köpenhamn, Danmark
Förtroendevald: i 26 år
Högsta serie i Bowling: 274 poäng
Bästa dryck: Carlsberg Hof iskall och serveras på Ströget
Dold talang: sjunger rocksånger i glada vänners lag
Familj: Sambo Britt barnen Kevin bor hemma, Christian i Norge och Camilla i Degerfors
Fritidsintresse: Bowling, fiske, sport ishockey, Brynäs, fotboll, Ipswich Town.

Asterix

Palle Hansen

Bowlande studieorganisatör som gärna ställer obekväma frågor

Palle Hansen med sambon Britt Järnberg och sonen Kevin. De stöttar Palle under hemmamatcherna. Laget kvalar för att gå upp en division till nästa säsong.

Palle Hansen är aktiv i Bowlingklubben Asterix, där han även är ordförande. Här visar han sitt nyinköpta klot.

Palle Hansen är studieorganisatör i avdelningen med ansvar för avdelningens största utgiftspost – studier. Han har nu tagit över ansvaret för studieverksamheten. Men vem är han?

Palle kom i kontakt med facklig utbildning direkt på industriskolan. Det var en landsman som skickade iväg honom på första fackliga kursen och då var det bara att lyda och hänga på. Kunskap och utveckling gav mersmak så efter militärtjänst valdes Palle till ordförande för verkstadsklubben på stränggjutningen, en undergrupp till Järnbruksklubben i Degerfors.

– Att vara med och påverka saker samt se till att det blir genomfört är viktigt, säger han med ett leende på läpparna. Att informera arbetskamrater och ge dem möjlighet att hitta svar på frågor är viktigt för honom. Då ser medlemmar att saker hänger ihop och att det går att förändra om man vill. Detta ger mer engagemang och gör att fler vill vara aktiva. Inte bara vara passiva ”mähän”.

Palle har varit ordförande i Vulkanerna, Degerfors IF supporterklubb, på den tiden när spelarna bodde i Degerfors.

– Man kunde stöta på en spelare i affären och ge beröm för senaste vinsten eller prata taktik inför nästa match. Nu är nästa alla i a-laget boende på andra orter, det blir inte samma ”röd vita-laganda”. Föreningsliv ligger Palle varmt om hjärtat. Han spelar bowling i BK Asterix, division 2 västra Svealand. De blev tvåa i serien och kvalar nu för att gå upp en division.

– För mig är det viktigt att göra det man har sagt att man ska göra, säger han. Han är inte rädd för att ställa obekväma frågor och sitter inte tyst bara för att han inte förstår. Att våga säga ifrån är inget självklart. Palle hade en tung skoltid och som nyinflyttad från ett annat land blev han mobbad. Det slutade inte förrän han bytte skola.

– Jag minns inget från min barndom i Danmark, säger han. Det kan bero på kränkningarna i skolan tror han.

Dessa gjorde att Palle förträngde sitt ursprung och sina minnen. Samtidigt är det viktigt för honom att visa uppskattning och berömma kamrater ofta och mycket.

– Engagemanget gör att han provar nya saker, lite rastlöshet kan man ana. Sitta still är inte Palles stil, förutom framför sport på tv. Nu är det politiska uppdrag också. Han blev aktiv socialdemokrat under fjolåret då han valdes in i kommunpolitiken.

– Ställer ingen upp så blir det inget gjort och då kan ingen klaga heller, skrattar han men det finns mycket allvar i Palles ord. Tänk om inte industrin behövt arbetskraft för 50 år sedan när Palles föräldrar letade sysselsättning eller att Sverige inte tillät invandring. Då hade ingen känt Palle och ingen behövt fråga, ”Palle vad heter du egentligen?”

Text och bild:
Lars-Olov Andersson

Styrelsen

Cristina Hjalmarsson
Ordförande
Albin Components AB
Kristinehamn
cristina.hjalmarsson@ifmetall.se
072-525 86 60

Tomas Lindkvist
Kassör
tomas.lindkvist@ifmetall.se
070-562 63 26

Jonas Bergkvist
Vice ordförande
Scana Steel Björneborg AB
jonas.bergkvist@scanasteel.com
073-075 01 55

Bo Lundström
Sekreterare
Maintpartner AB
bo.lundstrom@ifmetall.se
070-328 27 56

Lena Dahlsberg
Vice sekreterare
Recipharm AB
lenailjohansson@telia.com
070-562 61 97

Lennart Lind
Ledamot
Cambrex Karlskoga AB
lennart.lind@cambrex.com
070-606 90 98

Åke Andersson
Ledamot
Nobel Biocare AB
ake.andersson@nobelbiocare.com
070-656 03 39

Ari Tiuraniemi
Ledamot
Bharat Forge Kilsta AB
ari.tiuraniemi@bharatforgekilsta.com
070-777 77 03

Erik Kangas
Ledamot
Värmlands Bil i Kristinehamn
erik.kangas@ifmetall.se
070-233 97 78

Peter Ström
Ledamot
Ovako Sweden AB
peter.strom@ovako.com
0591-602 24

Pelle Hansen
Ledamot
Outokumpu Stainless AB
palle.hansen@ifmetall.se
073-085 99 34

Styrelsesuppleanter

Mikael Johansson
Suppleant
Scana Steel Björneborg AB
mikael.johansson@scanasteel.com
070-249 12 18

Kristina Christensen
Suppleant
Bharat Forge Kilsta AB
kristina.christensen@bharatforgekilsta.com
070-269 04 82

Linda Karlsson
Suppleant
Maintpartner AB
linda.karlsson@maintpartner.com
070-409 60 20

Jouni Karttunen
Suppleant
Ovako Sweden AB
jouni.karttunen@ovako.com
070-26805 59

Håkan Talberg
Suppleant
Eurenco Bofors AB
h.talberg@eurenco.com
070-424 03 69

FACKLIG-POLITISKA KOMMITTÉN

Stående från vänster: Lennart Lind, Ann-Sofie Hellberg, Franz Maretta, sittande Lena Dahlsberg, Åke Andersson och David Fridholm.

MILJÖ- OCH FÖRSÄKRINGS-KOMMITTÉN

Från vänster stående: Jouni Karttunen, Jenny Jarl, Linda Karlsson, Jonas Karlsson. Sittande Mikael Johansson, Jan-Olov Johansson och Ulf Rådesjö.

INFORMATIONSKOMMITTÉN

Från vänster: Lars-Olov Andersson, Cristina Hjalmarsson, Katarina Skoog och Jonas Bergkvist.

och personal 2017

Expeditionspersonal

Licelotte Lindqvist
Ekonomi
0586-72 11 95

Agnetha Ingemarsson
Avgifter
0586-72 11 86

Lena Ericsson
Avgifter
0586-72 11 90

Anja Törnblom
Avgifter
0586-72 11 98

Katarina Skoog
Medlemservice
0586-72 11 91

Lars Nilsson
Medlemservice
0586-72 11 81

Ombudsmän

Marina Åslund
Ombudsman
0586-72 11 93
070-679 49 81

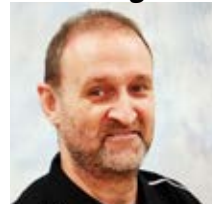

Tomas Lindkvist
Ombudsman och kassör
0586-72 11 89
070-562 63 26

Lars-Olov Andersson
Ombudsman
0586-72 11 85
070-530 96 96

Försäkringshandläggare

Ulf Rådesjö
Regionalt skyddsombud
Miljö- och försäkringsansvarig
0586-72 11 84
070-538 25 17

Jan-Olov Johansson
Försäkringshandläggare
073-668 23 82

A-kassa

Leila Carell
A-kassa
0586-369 46

Per Karlsson
A-kassa
0586-339 14

STUDIEKOMMITTÉN

Från vänster stående: Åke Andersson, Wonna Eneblom, Jonas Bergkvist. Sittande Palle Hansen och Erik Kangas.

UNGDOMSKOMMITTÉN

Från vänster: Andreas Högberg, Svante Nord, Caroline Sköld, Emmelie Berg, Therese Olausson och Erik Kangas.

Expeditionens ordinarie öppettider:

Måndag-Torsdag

08:00-12:00

13:00-16:30

Fredag 08:00-12:00

Telefon: 0586-72 11 80

Fax: 0586-316 38

E-post: postbox.avd19@ifmetall.se

www.ifmetall.se/avd19

Adress:

IF Metall avd 19

Gösta Berlings väg 23
691 38 Karlskoga

Reflektion från kongressen

Fyra dagar fyllda med möten, samtal och allvar, men också mycket skratt. Träffa fackliga kamrater från hela Sverige och vara med om att välja ny förbundsordförande. Fatta viktiga beslut och slå fast handlingslinjer för det fackliga arbetet till nästa kongress. Detta var min tredje kongress, men det känns i alla fall stort.

Ett plus i kanten var mötet med svetsarn, vår statminister, Stefan Löfven.

Han är stolt över att Sverige är en industrination, som dessutom stärker sin ställning, som investerar och som präglas av framtidstro.

Motion C 80

Avdelningen i Dalarna hade en motion som handlade om att alla arbetsmarknadspolitiska

program ska vara a-kassegrundande. Flera av arbetsförmedlingens program är inte det idag och förslaget innebar att förbundsstyrelsen skulle verka för en ändring. Med minsta möjliga marginal avslogs motionen.

Avdelningen pratade för en motion som Cambrexklubben lämnat in. Den handlade om att medlemmar ska kunna ta ut föräldradeligt vissa skift i en skiftcykel, t.ex. förmiddagsskiftet. Efter att Liliana Stenberg talat för motionen beslutade kongressen att säga ja.

Trygghetsförsäkringar engagerar ombuden

Det var en lång debatt om våra avtalsförsäkringar, de är viktiga för medlemmarna. Att nämnas ska motionen om att få igenom TSL-omställning och ABG-bidrag om man blir uppsagd pga. hälso- eller medicinska skäl.

Idag gäller försäkringarna bara vid uppsägning pga. arbetsbrist.

Teknikcollege

Teknikcollege finns i dag i 25 regioner. Det är utvecklat tillsammans med IF Metalls motparter för att anpassa utbildning efter industrins behov. Kompetens är viktigt för svensk industri och kongressen antog ett uttalande för att extra tydligt belysa detta. Även politikerna måste vara med och ge resurser till Teknikcollege för att det ska kunna bli bra även i framtiden.

Text: Cristina Hjalmarsson

Bild: Lars-Olov Andersson

ressen

Avdelningens ombud och ersättare på kongressen i Göteborg: Mats Gren, Anette Blom, Palle Hansen (åhörare), Liliana Stenberg, Cristina Hjalmarsson, Jonas Bergkvist, Ann-Sofie Larsson och Håkan Talberg.

Liliana Stenberg

Bjarne Rasmussen avgick efter 16 från förbundsstyrelsen och Ann-Sofie Larsson kom in som 2:a ersättare.

Hundkullen i Kristinehamn – en plats för industrihistoria

På 1600-talet började Kristinehamn bli en viktig utskeppshamn för det järn och stål som producerades i Bergslagen. Via vattenvägar kunde man frakta järnet nästan hela vägen till Kristinehamn, där det kunde vägas och lastas för vidare transport. Den sista milen, från Sjöändan till älven Varnan där fick man använda hästdragna vagnar.

1849 anlades en av Sveriges första järnbanor, Kristinehamn-Sjöändan. Nu blev det lättare att frakta järnet. Till denna järnbana anlades en serviceverkstad uppe på Hundkullen. Där kunde man reparera vagnar och banor. Kristinehamns Jernvägs Werkstad blev namnet.

Tio år senare blir verkstaden självständig och byter namn till Kristinehamns Mekaniska

Cristina Hjalmarsson – ett år som ordförande i avdelningen

Hur har första året varit?

– Spännande och mycket omväxlande, det var många tankar i huvudet innan. Jag tycker att första året har varit omtumlande, mycket nya rutiner och funderingar men också otroligt roligt.

Din roll i styrelsen?

– Finna vägar för styrelse och personal att utvecklas tillsammans, arbeta som ett lag. Ordföranden är en kugge i verksamheten med ett övergripande ansvar för verksamheten. Målet för all vår verksamhet är medlemsnytta. Vi måste också vara öppna för förändringar, annars stannar utvecklingen.

Kontakten med små arbetsplatser?

– Vi ska fortsätta att synas ute på arbetsplatserna där våra medlemmar finns. Avdelningstidningen, som är vårt verktyg för detta, får vi inte tappa bort. Vi får så mycket tillbaka när vi är ute. Jag hoppas att medlemmarna känner trygghet och ett värde när vi kommer ut till dem på jobbet.

Hur kan vi få fler till våra arbetsplatser?

– Genom att delta och informera på skolorna om våra arbetsplatser kan vi få tillbaka yrkesstoltheten att jobba inom industrin. Alla kan inte arbeta i tjänstesektorn, alla yrken behövs.

– Vi får heller inte backa på alla människors lika värde, utbildning ska vara en rättighet och inte beroende av om föräldrarna har råd att bekosta den eller inte.

Hur ser du på avdelningens framtid?

– Då vi finns mellan två större avdelningar med fler arbetsplatser och som lockar företag som vill etablera sig, är det viktigt att finnas med i arbetsmarknadspolitiska samverkansområden. Detta för att få fler arbeten till avdelningen.

Text: Bo Lundström

Bild: Lars-Olov Andersson

– Vi ska fortsätta att synas ute på arbetsplatserna där våra medlemmar finns. Avdelningstidningen, som är vårt verktyg för detta, får vi inte tappa bort, säger Cristina Hjalmarsson.

Werkstad. Man byggde lok, ångbåtar och senare enkla turbiner.

I slutet av 1800-talet köps företaget upp av Karlstads Mekaniska Werkstad och 1902 flyttas all produktion av regulatorer, vattenturbiner och turbinledningar till Kristinehamn. Propellrar läggs också till produktionen. På 60-talet blir "Gamla meken" för trång och man tittar på möjligheter för utbyggnad. Det

går inte på grund av läget så man beslutar sig för att bygga en verkstad till. Det sker på Höje vid infarten från Mariestad och 1970 invigdes den andra verkstaden, till vilken propellertillverkningen flyttar.

I cirka 160 år har konstruktion och tillverkning av vattenturbiner funnits i Kristinehamn. Först inom KMW, därefter följde Kamewa, Boving KMW, Kvaerner Turbin, General

Electric och till sist Andritz Hydro som lägger ner 2010.

Nu finns flera olika verksamheter i byggnaderna men turbintillverkningen är borta.

Text: Cristina Hjalmarsson

Bild: Lars-Olov Andersson

Treårigt avtal ger ökad lön och satsning på de lägst avlönade

Tack vare er medlemmar har vi nu kunnat teckna treåriga avtal som förutom reallöneökningar och ökad avsättning till deltidspensionen även innehåller en historisk satsning på de lägst avlönade. Men avtalsrörelsen är inte över. Av 40 avtalsområden återstår fortfarande 32 att förhandla om.

Avtalen i korthet

- **Löneökningar** I genomsnitt ungefär 2 procent ökar lönen i avtalen med varje år de närmaste tre åren. Detta sker den 1 april varje år.
- **Deltidspensionen** Avsättningen ökar med 0,2 procent den 1 april 2017 och med ytterligare 0,3 procent den 1 april 2019.
- **Låglönesatsningen** Där företagspotter används ska de lägsta lönerna för heltidsarbetande behandlas som om de vore 24000 kronor i månaden. Det höjer pottens värde på arbetsplatsen. På områden med branschpotter är dessa uträkningar redan gjorda och pottens lägsta värde anges i det centrala avtalet.

Utförliga anvisningar och övriga avtalsjusteringar anges i de förbundsmeddelanden som kommer att skickas till klubbar och avdelningsombud. Du hittar dem även i medlemsportalen. Medlemsfoldern Avtalsextra 3, som innehåller mer information om uppgörelsen, skickas separat till arbetsplatserna.

- **Ingen ökad makt för arbetsgivarna** De nya kollektivavtalen, som gäller till och med den 31 mars 2020, innehåller inte några av de mycket långtgående krav av försämringar som arbetsgivarna krävde. Deras hårda krav kring bland annat lördagsarbete, försämrade permissions- och semesterregler samt näst intill noll i löneökning lyckades facken avvärja.

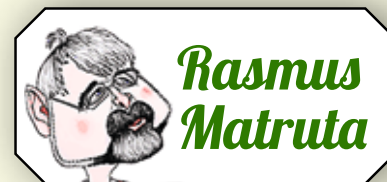

Lärande lek på IF Metallkurs

Morgan Nordh, Björn Ekberg och Ola Erlandsson lägger facketts historia som domino på kursen Vald på jobbet.

VISA DIN FACKLIGA VARDAG PÅ INSTAGRAM

På IF Metall's Instagramkonto, www.instagram.com/ifmetall, kan du få inblick i en facklig vardag. Där visar olika klubbar och personer med jämna mellanrum upp sin vardag på arbetsplatsen. Vill du visa din fackliga vardag? Vi söker klubbar, personer eller avdelningar som vill ta över vårt konto. Hör av dig till info@ifmetall.se om du är intresserad eller vill veta mer.

Krämig kräftsoppa

Det här med att vara facklig förhandlare innebär många gånger att det kan vara rätt kul att överaska med det oväntade och man får alltid en fördel i förhandlingarna då. Och det är samma sak vid matlagning för vem skulle kunna tro att en amatör skulle kunna laga en sådan här god soppa till förrätt innan man tar det grillade köttet. Det här är mycket lätt så vem som helst kan laga det här och som vanligt är det inte många saker man behöver.

Ingredienser:

- 1 burk crème fraiche
- 2 rivna morötter
- 1 hönsbuljongtärning
- 1 burk kräftstjärter
- 1 tub Kavli kräftost 400 g
- 6 dl vatten
- 1 knippe dill
- 1 msk mjöl
- Salt & peppar

Gör så här:

Riv morötterna fint och stek dem mjuka i stekpanna. Pudra över mjöl, salt och peppar och rör runt. Häll sedan på vattnet och buljongtärningen och koka i 10 min.

Tillsätt därefter ost och crème fraiche och rör runt tills det blandats. Häll sist i kräftstjärter och dill.

Tycker man inte om kräftor går det alldeles utmärkt bra byta till räkokost och räkor. Låt er väl smaka!

Bjarne

FRTIDSGUIDEN 2017

Utspridda över hela landet ligger natursköna semester- och fritidsmiljöer som IF Metall erbjuder medlemmarna i klubben eller avdelningen. I Fritidsguiden kan du läsa om alla anläggningar som IF Metall's medlemmar kan hyra till ett förmånligt pris. Det är anläggningar i Sverige, Danmark och Italien. Fritidsguiden hittar du i webbshopen på IF Metall's fritidsguide.

DAGS ATT TA PENSION?

Är det dags att ta pension? Då måste du ansöka om pension dels hos Pensionsmyndigheten, dels hos din förvaltare av Avtalspension. Gör detta åtminstone tre månader innan du tänker gå i pension (så är du säker på att få utbetalningen i tid). Är du 65 år så kan du även ansöka om bostadstillägg (prognos kan göras på Pensionsmyndighetens hemsida).

Behöver du hjälp så kan du kontakta avdexp, telefon 0586-72 11 80.

VÄRDECHECK TILL BEGRAVNINGSHJÄLP

Fonus är Sveriges största begravningsentreprenör och startades 1945 av LO som då fick i uppdrag av den dåvarande socialdemokratiska regeringen att "ge en arbetare en värdig begravning till en rimlig peng".

De pengar Fonus tjänar återinvesteras i företaget och på riksstämman beslutas det om hur de ska fördelas. Precis som en medlemsstyrd organisation ska fungera.

Du som är medlem i IF Metall kan få ut en värdecheck på 500 kronor som hjälp vid en begravning via Fonus.

MEDLEMSVÄRDE!

Rabatt på Svenska Campingpärlor. Boka senast 11 juni för v 19-44. ifmetall.se/medlemskort

Resor och hotell

Upp till 30% rabatt på Svenska Campingpärlor

SvenskaCampingparlor.se

Sudoku

Sudoku är ett logikspel som går ut på att man ska placera ut siffror i ett ruttmönster. Det gäller att placera in siffrorna 1 till 9 på ett sådant sätt att varje vågrät rad, lodrät rad och låda på 3 x 3 rutor innehåller varje siffra exakt en gång.

9	7						3	
2			1			7	9	
		1		6		5		2
1	9	7		3	5			4
		2			4			3
			2	1				
		9	5					
	3		4			9		
5				9				

De vann förra krysset

Lösning på förra numrets kryss. Vinnare i nr 1/2017 är:
 1 pris: Thomas Andersson, Lesjöfors
 2 pris: Inger Söderberg, Kristinehamn
 3-5: pris Linnea Olsson, Storfors, Carina Lethenström, Fredriksberg, Monica Karlsson, Karlskoga

								T						
						V	A	L	S	A	R	E		
						I	N	Ä	L	V	O	R		
						S	T	R	Ä	L	A	S		
						T	O	K	A	S	A			
						L	E	G	A	L		T		
						L		N	E	D	A	T		
		V				O	S	K	R	Ä	K	A		
	R	Ä	K	M	A	C	K	E	Ä	T	A	R	E	
	U	S	L	A	R	E	O	K	A	A	R	M		
	S	K	O	L	K	A	M	R	A	T	E	R	N	A
	H	A	R	M		N	Y	T	T	I	G		S	

Andreas "Adde" Nyman,
 KD Solskydd i Degerfors
 – Sommar för mig är när jag får hålla på med min hobby, flugfiske. Det är en underbar avkoppling för mig!

Angelika Sundin,
 Mandels Cykel & Trädgård i Karlskoga
 – Varmt väder, kvalitetstid med barnen och att åka ut med husvagnen till Barfotens Camping i Gullspång.

Tom Helsing,
 Saab Bofors Testcenter i Karlskoga
 – Sol, värme och att få ta dagen som den kommer är sommar för mig. Det känns som om gräsklippning är min största sommaraktivitet.

Dennis Andersson,
 Thermotech Kilsta AB i Karlskoga
 – Sommar för mig är när jag får ta ut min bil, en Corvette C5 206.

VETENSKAPEN OM HIMLAKROPPARNA	YTA	UPPRÄTT-HÖLL ORDNING FÖR	SKYNDPA	SÄTTS UPPAT VÄG-GARNA	GE UT	ÄR LJUD GENOM NASAN
DREGLET						
FÖR APPEL-FÖR-VÄRING						
GJORDES KLAR						
MEDINA			TIDS-ALDER			
KU-LA	BA-GA-GE	SEDE-LÄRA				
			BED-RIVIT		FÖRSKO-NINGEN	

	PAPA I ROM	DEN STÖRDE SESSAN SEGRÄRE	GRIS SAMLAR SYNDIKALISTER	IFALL SIMONE	FEJSET ARTIST-LADY				INTE HON
						KRYP-TERA		UTROP OM SVAR ANHÄL-LES	
VAR SLEIP-NERS BEN				PUST FÖDELSE-PLATS		DE-KRYP-TERA			
						GUDEN			
STRECK-KOD			VET		FÖR-MODA				

Medlemskryssset. Lösningen insänd av
 Namn: .....
 Adress: .....
 Postnr: .....
 Ort: .....
 Arbetsplats: .....

Kryssa rätt och vinn Trisslotter!

Glöm inte att skriva ditt namn och var du arbetar innan du skickar in lösningen som måste vara hos oss senast den 31 juli 2017.
 IF Metall Östra Värmland, Gösta Berlings Väg 23,
 691 38 Karlskoga
 Det går också bra att faxa på 0586-316 38.
 PRISER: 1:a pris 5 st Trisslotter, 2:a pris 3 st Trisslotter, 3-5:e pris 1 st Trisslott

En Svap

RUNT ÖSTRA VÄRMLAND

Under temat alkohol och droger möttes skyddsombud i Degerfors.

-Vi behöver agera mer på våra arbetsplatser, säger Katarina Carlsson, Daniel Bukowiecki, Dan Persson, Anette Öhman och Kristoffer Söderlund som diskuterar problematiken i en paus.

Mats Gren, Eurenco Bofors, uppvaktas av Cristina Hjalmarsson. Han blir hedersmedlem efter att ha haft förtroendeuppdrag i 25 år. Det fackliga uppdraget började som på fabriksarbetarförbundet.

Johan Jansson och Anders Ohlsjö, Ovako, samtalar om vibrationer och belastningsergonomi. De tycker att skyddsombudsdagen gett mycket bra information om hur stor påverkan damm har på vår hälsa.

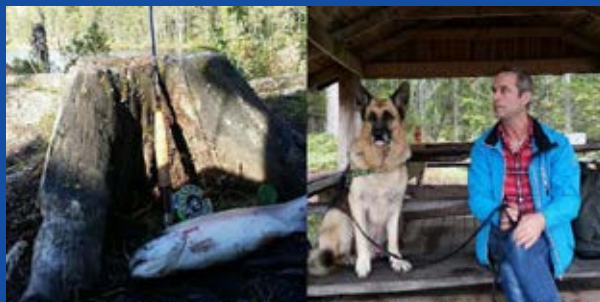

Katarina Carlsson, Tomas Sjöström, Björn Ekberg och Anette Öhman bygger hus utan att tala med varandra, detta för att visa på hur viktigt det är att kommunicera

ÖPPET UNDER SOMMAREN:
Under vecka 26–32 har avdelningsexpedition öppet: måndag–fredag 08.00–12.00.

För IF Metalls a-kassa gäller under vecka 27–32 telefontid måndag–fredag 09.00–12.00

Trevlig sommar!

Familjedag i Jungfruboda

IF Metall bjuder in till familjedag med fiske. Boka in helgen 2-3 september. Alla medlemmar med familj är välkomna till Jungfruboda. Fiske i två sjöar samt aktiviteter i stugan. Program och anmälan kommer senare på vår hemsida:

www.ifmetall.se/avd19

Väl mött!